

is az érdekeik. Erre azt válaszolom, hogy a politikai érettség, a jogtudat kialakulását, az értelmiségivé válást az érdekképviselő letrehozását célzó gondolkodás és cselekvés is előmozdithatja. Ennek fontossága nehezen kérdőjelezhető meg, mert érettségünkre, jogtudatunkra, értelmiségi mivoltunkra nemcsak nekünk van és lesz szükségünk.

Galamb György

XXXXXX

/ Az alábbiakban a Gondolat-jel októberi felhívására beérkezett cikkek egyikét közöljük.

A szerkesztőség /

A dolgok állása

"Több mint ötezer ifju pedagógus kapott az idén diplomát az ország tiz tanító-, hat tanárképzőjében és négy egyetemünkön. A frissen végzők harmada nem a katedrát választotta munkahelyéül. Krónikusnak tekinthető a szakképzett nevelők hiánya imaár évtizede. Jelenleg hétezer fiatal végez pedagógusmunkát, diploma, oklevél nélkül. Segíthet a gondokon - legalábbis részben - a pedagógusbérek "karbantartása", a nevelők élet- és munkakörülményeinek fokozatos javítása. Egyidejűleg viszont - immár az ezredév végének népesedési helyzetét is tekintetbe véve - előtérbe kerül a tanító- és tanárképzés, továbbképzés reformja." - írja a Hétféli Hírek 1984. okt. 4.-i száma.

A tanító- és tanárképzés reformja valóban napirendre került. A kérdés az, hogy milyen szinten? Egyelőre csak annyi érzékelhető belőle, hogy az összes felsőoktatási intézményben megnövelték a tanár-szakra felvettek létszámát. Ugy hirdlik, jövőre még tovább növelik. Adóttak-e a feltételek? Karunkon az elsőévesek létszáma minden eddigit felülmul. A tölténelemszámok például egy-egy előadáson alig férnek be a kijelölt terembe. Emellett gondokat okoz a kötelező irodalom beszerzése is, mert a rendelkezésre álló könyvek példányszáma kicsi. A megnövekedett létszámmal együtt nőnek az ügyintézés terhei. A növekedés problémát okoz az előadóknak a vizsgákon, a szemináriumvezetőknek évközben. 1975. évben a felsőfoku oktatási intézmények egy hallgatójára 34 890 Ft kiadás jutott, 1980-ban már 54 046 Ft. Övatos becsléssel megállapítható, hogy ma kb. 60 000 Ft/fő átlagnál tarthatunk. Így, ha csak száz hallgatóval iskoláznak be többet évente az ország felsőoktatási intézményeibe, a többletkiadások hatmillió Ft-ot jelentenek. Vajon a várt eredményt hozzák-e a megnövelt befektetések? Azaz, kívánt mértékben növekszik-e a pedagógus végzettségűek közül a szakmában elhelyezkedők száma?

Ez erősen kétséges. A képzésben eddig is figyelembe vették a szükséges pedagógus létszámot, ám a végzettek jelentős része más szakmában helyezkedett el. Valószínű, hogy ez a tendencia magától nem fog megváltozni. S ha a tanárok létszáma valamelyest nőni is fog, nyilvánvaló, hogy ugyanilyen mértékben fog nőni a szakmán kívül elhelyezkedők létszáma is. Felmerül a kérdés, hogy az előbbi növekedés minőségi lesz-e vagy csak számszerű. Mint ahogy eddig is többnyire a jobb képességűeknek sikerült a szakmán kívül eredményesen

elhelyezkedni, valószínűleg ez sem fog változtatni. Ebből következik, hogy a hallgatói létszám emelése semmiféle megoldást nem jelent, sőt további problémákat fog okozni.

A megoldást inkább az jelentené, ha vonzóvá és megbecsültté tennénk a pedagógusi pályát erkölcsi és anyagi értelemben egyaránt. Erkölcsi értelemben úgy, hogy a tanár alkotó módon viszonyulhatna munkájához. Ezt el lehetné érni az osztályok létszámának erőteljes csökkentésével, valamint azzal, hogy a tanterv és a tantervi reformok kialakítása a gyakorló pedagógusok véleménye alapján történne. A tantervet azonban egy-egy pedagógus saját meggyőződése alapján rugalmasan alakíthatná, egyéni módszerek alkalmazásával.

Anyagi értelemben pedig úgy, hogy minden pedagógus annyi bért kapjon, amelyből magas színvonalon meg tud élni. Azaz ne kényszerüljön a heti kötelező óraszámot túllőrák tartására, keresetkiegészítés gyanánt. Ez ugyanis felkészülése és az órák rovására megy. De még szerencsésnek mondható az a tanár aki, iskoláján belül, a fenti módon tudja keresetét kiegészíteni. Ez ugyanis ritka, a többség kénytelen magánórát tartásával, korrepetálással, illetve háztáji gazdaság fenntartásával biztosítani megélhetését. És ez utóbbi sincs mindenkinek megadva. A keresetkiegészítő tevékenység minden esetben a pedagógus munkája, tehát közvetve a társadalom rovására megy. Tulnyomó részük azonban erre kényszerül. Ennél fogva nem tudnak lépést tartani a tudomány fejlődésével és a társadalom növekvő igényeivel.

Nem publicisztikai reklámhadjáratokra és kárakat-béremelésekre/ amely még az évi inflációt sem fedez / van tehát szükség, hanem a helyzet alapvető megváltoztatására. Nem egy réteg jólétének érdekében, hanem társadalmi érdekből. Hiszen a tünetek naponta jelentkeznek. Évente olvasható a sajtóban, hogy a felsőoktatási intézményekben jelentkezők tudása erősen hiányos, olyannyira, hogy ez már-már kétségesse teszi az érettségi vizsgák eredményeit. Ilyenkor a sajtó és a társadalom ujjal mutat a középiskolára, mondván, hogy az nem teljesíti feladatát. A középiskola tovább hártja a felelősséget, állítván, hogy az általános iskola nem plantálja tanulói fejébe az alapokat, így aztán alapvető tudásanyag hiányában a középiskola is tehetetlen. Jönnek tehát egymás után a különféle újabb és újabb oktatási, tantervi és egyéb reformok, hiszen az égető probléma megoldása nem tar halasztást. A helyzet azonban nem változik. Az általános iskola továbbra is gyenge tudású diákokat "termel", a középiskola ugyszintén. Az általános iskola az oktatási rendszer olyan alapvető kiindulási pontja, amely maximális figyelmet igényel. Ha figyelembe vesszük, hogy az általános iskolában tanító tanárok képzettsége a legalacsonyabb, az alsó tagozatban tanítók zöme a három éves tanítóképző főiskolát végezte el / ahová "könnyű bekerülni" / de igen sok a képesítés nélküli pedagógus, a tanárok fizetése itt a legalacsonyabb, az oktatási intézményekben dolgozók fizetése között, az épületeik a legrosszabb állapotúak, felszereltségük kezdetleges, itt a legalacsonyabb az egy tanulóra jutó összszegszerű ráfordítás, az okokat nem kell tovább keresnünk. Nem beszélve arról, mennyire fontos lenne itt az emberi-pedagógiai képességek figyelembe vétele.

A kör bezárult: az oktatás színvonala általában alacsony, mert a felsőoktatási intézmények szakember képzése nem megfelelő / hiszen "gyenge nyersanyagot" kapnak /, és az innen kijutó nem megfelelő képességű tanárok még alacsonyabb színvonalon tanítják a tanulókat, akikből a jövő tanárai lesznek. A színvonalcsökkenés állandó jellegű. Hogy ezt megállítsuk, az eddiginél sokkal több nagyobb figyelmet kell fordítanunk az általános iskolára és az

ott tanító pedagógusokra. A dolog nem tűr halasztást. Féltő, hogy már most is késő.

Melléklet:

Az egy tanulóra jutó kiadások évi összege:

Év	Ált. isk.	Szaktanulmányképző	Középisk.	Felsőokt. int.
1960	1414	4314	4175	19267
1965	1733	4651	4159	19501
1970	2713	4955	5878	29367
1975	4990	9565	10042	34890
1980	7865	14521	16328	54046
/ Ft/ fő-ben /				

/ Forrás: Oktatás, művelődés 1950- 1980. KSH. Bp. 1982. 17. o. /

Berényi Mónika

XXXXX

hírek hírek hírek hírek hírek hírek hírek hírek hírek hírek

A Gondolat-jel alsós különszámának repertórium részében, a 4. oldalon megjelent egy részlet a "Nem félműveltség- műveletlenség" c. 1981-es cikkből, mely azt állította, hogy az Egyetemi Könyvtárban egyetlen példányt sem tartanak Pláton összes műveiből. Maróti prof. ur olvasói levéllel kereste meg szerkesztőségünket. Figyelmeztetett arra, hogy a legutóbbi magyar nyelvű kiadás 1942-ben jelent meg, abban az évben tehát, melyben egyetemünk Kolozsvárról Szegedre költözött. A beszerzés ekkor az érthető okok, később a kiadás hiányosságai, a tulajdonosok túlzott ragaszkodása miatt volt hozzáférhetetlen. A mű eredeti, görög nyelvű kiadása azonban rendelkezésre áll minden filozófia iránt érdeklődő, görögül tudó hallgatónak az Ókortörténeti Tanszék könyvtárában.

A Professzor Ur emelet felhívta figyelmünket Platon nevének helyes írásmódjára is.

Köszönjük a jóindulatu észrevételt/ úgy is mint az olvasói reakciók közvetlen formájának egyik első fecskéjét/. Egyben felkérjük azokat az olvasókat, akiknek birtokában magyar nyelvű Platon-összes van, amennyiben nélkülözni tudják ezt, juttassák el az Egyetemi Könyvtár "Állománygyarapítási Osztályára".

Köszönettel: A szerk.

hírek hírek hírek hírek hírek hírek hírek hírek hírek hírek

A Történész Diákkör közleménye: a Diákkör okt. 25-én Schlett István politológust / ELTE ÁJTK/ látta vendégül, aki a századforduló magyar szociáldemokráta munkásmozgalomról tartott előadást.

Ez volt a nyitánya annak az előadás-sorozatnak, mely a századforduló Magyarországnak problémás kérdéseit szándékozik bemutatni.

A meghívott előadók közt neves történészek szerepelnek: Litván György, Hajdu Tibor, Szász Zoltán. A következő előadásban - még nov. folyamán - Litván György fog beszélni a századeleji haladó politikai-ideológiai mozgalmakról.

Mindenkit szeretettel vár:

a Történész Diákkör vezetősége